

2011 Rhif 831(Cy. 125)

**GWASANETHAU
CYMDEITHASOL, CYMRU**

**Rheoliadau Gofal Cymunedol,
Gwasanaethau ar gyfer Gofalwyr a
Gwasanaethau Plant (Taliadau
Uniongyrchol) (Cymru) 2011**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer gwneud taliadau uniongyrchol er mwyn i berson sicrhau darpariaeth o rai gwasanaethau gofal cymdeithasol. Wrth wneud hynny, maent yn dirymu ac yn disodli Rheoliadau Gofal Cymunedol, Gwasanaethau ar gyfer Gofalwyr a Gwasanaethau Plant (Taliadau Uniongyrchol) (Cymru) 2004.

Y gwasanaethau dan sylw yw'r rheini y byddid yn eu darparu o dan y deddfiadau gofal cymunedol a grybwyllir yn adran 46(3) o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal Cymunedol 1990, i ofalwyr o dan adran 2 o Ddeddf Gofalwyr a Phlant Anabl 2000 neu wasanaethau o dan adran 17 o Ddeddf Plant 1989 (darparu gwasanaethau i blant mewn angen, eu teuluoedd ac eraill).

Mae rheoliadau 3, 4 a 5 yn rhagnodi disgrifiadau o bersonau y caniateir iddynt gael taliadau uniongyrchol.

Mae rheoliad 6 yn rhagnodi personau y caniateir iddynt weithredu fel cynrychiolwyr i bersonau sydd heb alluedd i gydsynio â gwneud taliadau uniongyrchol, o fewn yr ystyr a roddir i "persons lacking capacity" yn Neddf Galluedd Meddyliol 2005.

Mae rheoliad 7 yn rhagnodi'r pwerau y mae'n rhaid i ddirprwy neu dderbyniwr eu cael er mwyn gweithredu ar ran person heb alluedd.

Mae rheoliad 8 yn pennu'r amgylchiadau pan fo rhaid, neu pan ganiateir, i awdurdod cyfrifol ("awdurdod") wneud taliadau uniongyrchol i bersonau

sydd â galluedd i gydsynio â gwneud taliad uniongyrchol.

Mae rheoliad 9 yn pennu'r amgylchiadau pan fo rhaid, neu pan ganiateir, i awdurdod wneud taliadau uniongyrchol i bersonau heb alluedd.

Mae rheoliadau 10 ac 11 yn gwneud darpariaeth ynglŷn â swm taliadau uniongyrchol ac ynglŷn â'u talu i bersonau sydd â galluedd i gydsynio ac i bersonau sydd heb alluedd, yn eu trefn. Rhaid i daliadau uniongyrchol fod naill ai'n daliadau gros neu'n daliadau net o ba bynnag swm yn penderfyna'r awdurdod sy'n ddyledus fel cyfraniad gan y person mewn perthynas â'r gwasanaeth. Mewn rhai achosion, taliad gros yn unig a ganiateir. Yn achos taliadau uniongyrchol i bersonau sydd â galluedd i gydsynio, ceir gwneud taliad naill ai i'r person rhagnodedig neu i ba bynnag berson arall a enwebir gan y person hwnnw. Maent yn pennu'r amgylchiadau pan fo'n ofynnol i awdurdod benderfynu modd person yn unol â Rheoliadau Ffioedd Gofal Cymdeithasol (Taliadau Uniongyrchol) (Asesu Modd a Phenderfynu ar Ad-daliad neu Gyfraniad) (Cymru) 2011.

Mae rheoliadau 12 a 13 yn pennu amodau y mae'n rhaid, neu y caniateir, eu gosod ynglŷn â thaliadau uniongyrchol i bersonau sydd â galluedd i gydsynio neu i bersonau heb alluedd, yn eu trefn. Yn benodol, gwaherddir defnyddio taliad uniongyrchol i sicrhau gwasanaeth gan bersonau penodol, ac eithrio mewn amgylchiadau penodedig.

Mae rheoliad 14 yn pennu'r cyfnodau hwyaf o lety preswyl y caniateir eu sicrhau gan ddefnyddio taliad uniongyrchol a'r amgylchiadau pan na chaniateir defnyddio taliad uniongyrchol i sicrhau llety o'r fath.

Mae rheoliad 15 yn darparu bod awdurdod, pan yw'n gwneud taliad uniongyrchol, yn cadw ei swyddogaethau mewn perthynas â darparu'r gwasanaeth. Mae'n darparu hefyd nad yw awdurdod o dan unrhyw rwymedigaeth mewn perthynas â darparu'r gwasanaeth, ar yr amod y bodlonir ef y bydd anghenion y person yn cael eu diwallu gan y trefniadau a wneir gan y person ei hunan.

Mae rheoliad 16 yn pennu'r amgylchiadau pan gaiff awdurdod wneud yn ofynnol bod taliad uniongyrchol yn cael ei ad-dalu.

Mae rheoliad 17 yn darparu ar gyfer adolygu'r trefniant taliadau uniongyrchol gan yr awdurdod mewn rhai amgylchiadau.

Mae rheoliadau 18 a 19 yn darparu ar gyfer yr amgylchiadau pan fo rhaid, neu pan ganiateir, i awdurdod roi'r gorau i wneud taliadau uniongyrchol i bersonau sydd â galluedd i gydsynio ac i bersonau sydd heb alluedd, yn eu trefn.

Mae rheoliad 20 ac Atodlen 3 yn darparu ar gyfer dirymu rheoliadau penodedig.

2011 Rhif 831(Cy. 125)

**GWASANETHAU
CYMDEITHASOL, CYMRU**

**Rheoliadau Gofal Cymunedol,
Gwasanaethau ar gyfer Gofalwyr a
Gwasanaethau Plant (Taliadau
Uniongyrchol) (Cymru) 2011**

Gwnaed 16 Mawrth 2011

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* 18 Mawrth 2011

Yn dod i rym 11 Ebrill 2011

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau canlynol drwy arfer y pwerau a roddir gan adrannau 57(1), (1A) (3), (5B), (5C), (6), (7) a (7B) a 64(4A), (6) ac (8) o Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2001(1) ac adrannau 17A(1), (3) a (4) a 104(4) a 104A o Ddeddf Plant 1989(2).

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Gofal Cymunedol, Gwasanaethau ar gyfer Gofalwyr a

-
- (1) 2001 p.15 (“y Ddeddf”). Diwygiwyd adran 57 o'r Ddeddf gan adran 146 o Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 (p.14) (“Deddf 2008”). Mewnosodwyd adrannau 57(1A), (5B) a (5C) o'r Ddeddf gan adran 146(2) a (6) o Ddeddf 2008 a mewnosodwyd adran 57(7B) gan adran 16 o Fesur Codi Ffioedd am Wasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2010 (mccc 2). Gweler adran 57(8) o'r Ddeddf am y diffiniad o “prescribed” ac adran 66 am y diffiniadau o “regulations” a “the relevant authority”. Trosglwyddwyd swyddogaethau Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan y Ddeddf i Weinidogion Cymru yn unol â pharagraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p.32).
- (2) 1989 p.41. Amnewidiwyd 17A gan adran 58 o'r Ddeddf, a diwygiwyd hi gan baragraff 3 o Atodlen 3 i Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2008 (p.23) (“DPPH”). Diwygiwyd adran 104 gan baragraff 25 o Atodlen 3 i DPPH a mewnosodwyd adran 104A gan baragraff 26 o Atodlen 3 i DPPH. Gweler adran 17A(6) am y diffiniad o “prescribed” ac adran 30A (fel y'i mewnosodwyd gan baragraff 22 o Atodlen 3 i DPPH) am y diffiniad o “appropriate national authority”.

Gwasanaethau Plant (Taliadau Uniongyrchol) (Cymru) 2011 a deuant i rym ar 11 Ebrill 2011.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr “Deddf 1983” (“*the 1983 Act*”) yw Deddf Iechyd Meddwl 1983⁽¹⁾;

ystyr “Deddf 1989” (“*the 1989 Act*”) yw Deddf Plant 1989;

ystyr “Deddf 1990” (“*the 1990 Act*”) yw Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal Cymunedol 1990⁽²⁾;

“ystyr “Deddf 2001” (“*the 2001 Act*”) yw Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2001;

ystyr “gwasanaeth perthnasol” (“*relevant service*”) yw—

(a) yn achos taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989—

(i) gwasanaeth gofal cymunedol o fewn yr ystyr a roddir i “community care service” gan adran 46 o Ddeddf 1990⁽³⁾,

(ii) gwasanaeth o dan adran 2 o Ddeddf Gofalwyr a Phlant Anabl 2000 (gwasanaethau ar gyfer gofalwyr)⁽⁴⁾, neu

(iii) gwasanaeth y caiff yr awdurdod cyfrifol⁽⁵⁾ ei ddarparu drwy arfer swyddogaethau o dan adran 17 o Ddeddf 1989⁽⁶⁾ (darparu gwasanaethau i blant mewn angen, eu teuluoedd ac eraill); neu

(b) yn achos taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001, gwasanaeth gofal cymunedol o fewn yr ystyr a roddir i “community care service” gan adran 46 o Ddeddf 1990;

---

(1) 1983 p. 20.

(2) 1990 p. 46.

(3) Diwygiwyd adran 46 gan baragraff 14 o Atodlen 10 i Ddeddf Llywodraeth Leol (Cymru) 1994 (p.19) a chan baragraffau 128 a 129 o Atodlen 1 i Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Darpariaethau Canlyniadol) 2006 (p.43).

(4) 2000 p.16.

(5) Gweler adran 17A(2) o Ddeddf Plant 1989 (p.41) am y diffiniad o “awdurdod cyfrifol”.

(6) Diwygiwyd adran 17 gan adran 7(1) a (2) o Ddeddf Plant (Ymadael â Gofal) 2000 (p.35), gan baragraffau 15 a 16 o Atodlen 3 i Ddeddf Credydau Treth 2002 (p.21), gan adran 116(1) o Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 (p.38), gan adran 53(1) o Ddeddf Plant 2004 (p.31), gan baragraff 6 o Atodlen 3 i Ddeddf Diwygio Lles 2007 (c.5), gan adran 24 o Ddeddf plant a Phobl Ifanc 2008 (p.23) a chan baragraff 1 o Atodlen 1, paragraffau 1 a 2 o Atodlen 3 a chan Atodlen 4 i'r Ddeddf honno.

mae i “gwasanaeth y caniateir codi ffioedd amdano” (“*chargeable service*”) yr ystyr a bennir yn adran 13 o Fesur Codi Ffioedd am Wasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2010(1);

ystyr “P” (“*P*”) yw person o fewn y disgrifiad a ragnodir gan reoliad 4, sy’n dod o fewn is-adran (2)(a) o adran 57 o Ddeddf 2001 ac is-adran (5A)(2) o’r adran honno neu y credir yn rhesymol gan yr awdurdod cyfrifol(3) ei fod yn dod o fewn yr is-adran honno;

ystyr “person rhagnodedig” (“*prescribed person*”) yw person o fewn y disgrifiad a ragnodir gan reoliad 3 neu 5, sy’n dod o fewn adran 57(2) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(2) o Ddeddf 1989;

ystyr “S” (“*S*”) yw’r person addas y cyfeirir ato yn rheoliad 9(1);

mae i “taliad uniongyrchol” (“*direct payment*”) yr ystyr a roddir yn rheoliad 8 neu 9.

Disgrifiadau rhagnodedig o bersonau o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 – gwasanaethau gofal cymunedol a gwasanaethau i ofalwyr

3. At ddibenion adran 57(1) o Ddeddf 2001, mae person yn berson o ddisgrifiad rhagnodedig os—

- (a) yw’n berson sy’n ymddangos i’r awdurdod cyfrifol yn alluog i reoli taliad uniongyrchol ar ei ben ei hunan, neu gyda pha bynnag gymorth ag y gallai fod ar gael iddo;
- (b) nad yw’n berson sy’n dod, neu y credir yn rhesymol gan yr awdurdod cyfrifol ei fod yn dod, o fewn adran 57(5A) o Ddeddf 2001; ac
- (c) nad yw’n berson y mae Atodlen 1 yn gymwys iddo.

---

(1) 2010 mccc 2. Mae adran 13(2) yn cynnwys y rhestr o wasanaethau y caniateir codi ffioedd amdanynt, sef –

(a) *gwasanaeth a ddarperir o dan adran 29 o Ddeddf Cymorth Gwladol 1948 (p.29) oni bai bod y gwasanaeth yn un y caniateir ei gwneud yn ofynnol codi tâl amdano o dan adran 22 neu 26 o’r Ddeddf honno;*

(b) *gwasanaeth a ddarperir o dan adran 45(1) o Ddeddf Gwasanaethau Iechyd ac Iechyd y Cyhoedd 1968 (p. 46);*

(c) *gwasanaeth a ddarperir o dan Atodlen 15 i Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (p. 42);*

(d) *gwasanaeth a ddarperir o dan baragraff 1 o Ran II o Atodlen 9 i Ddeddf Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a Dyfarniadau Nawdd Cymdeithasol 1983 (p.41) oni bai bod y gwasanaeth yn un y gall fod taliad yn ofynnol amdano o dan adran 22 neu 26 o Ddeddf Cymorth Gwladol 1948;*

(e) *gwasanaeth a ddarperir o dan adran 2 o Ddeddf Gofalwyr a Phlant Anabl 2000 (p. 16) oni bai i’r gwasanaeth gael ei ddarparu ar ffurf gofal preswyl.*

Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, ddiwygio’r rhestr o wasanaethau a ragnodir gan adran 13(2).

(2) Mewnosodwyd adran 57A o’r Ddeddf gan adran 146(6) o Ddeddf 2008.

(3) Gweler adran 57(2) o’r Ddeddf am y diffiniad o “awdurdod cyfrifol”.

Disgrifiadau rhagnodedig o bersonau o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 – gwasanaethau gofal cymunedol

4. At ddibenion adran 57(1A) o Ddeddf 2001 mae person yn berson o ddisgrifiad rhagnodedig os nad yw'n berson y mae Atodlen 1 yn gymwys iddo.

Disgrifiadau rhagnodedig o bersonau o dan adran 17A(1) o Ddeddf 1989 – gwasanaethau plant

5. At ddibenion adran 17A(1) o Ddeddf 1989, mae person yn person o ddisgrifiad rhagnodedig os—

- (a) yw'n berson sy'n ymddangos i'r awdurdod cyfrifol yn alluog i reoli taliad uniongyrchol ar ei ben ei hunan, neu gyda pha bynnag gymorth ag y gallai fod ar gael iddo; a
- (b) nad yw'n berson y mae Atodlen 1 yn gymwys iddo.

Personau a ragnodir fel cynrychiolwyr

6. At ddibenion adran 57(5B) o Ddeddf 2001, rhagnodir person fel cynrychiolydd mewn perthynas â pherson arall—

- (a) os yw'n ddirprwy a benodwyd ar gyfer y person arall hwnnw gan y Llys Gwarchod o dan adran 16(2)(b) o Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005(1); neu
- (b) os yw'n dderbyniwr atwrneiaeth arhosol, o fewn yr ystyr a roddir i “lasting power of attorney” gan adran 9 o Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005, a grëwyd gan y person arall hwnnw.

Pwerau a ragnodir ar gyfer lladmeryddion

7. At ddibenion adran 57(5C) o Ddeddf 2001 (sy'n darparu mai ystyr “lladmerydd” (“*surrogate*”), mewn perthynas â pherson, yw person a restrir yn y ddarpariaeth honno ac sydd â phwerau a gyfansoddir gan, neu sy'n cynnwys, pa bynnag bwerau y ceir eu rhagnodi), y pwerau a ragnodir yw pwerau mewn perthynas â phenderfyniadau ynghylch sicrhau darpariaeth o wasanaeth gofal cymunedol o fewn yr ystyr a roddir i “community care service” gan adran 46 o Ddeddf 1990.

Taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989

8.—(1) Os bodlonir yr amodau ym mharagraff (2)—

---

(1) 2005 p.9.

- (a) caiff awdurdod cyfrifol, mewn perthynas â pherson rhagnodedig, gyda chydsyniad y person hwnnw, wneud y cyfryw daliadau o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989 ag a benderfynir yn unol â rheoliad 10 (“taliadau uniongyrchol”) (“*direct payments*”) er mwyn i'r person rhagnodedig sicrhau darpariaeth o wasanaeth perthnasol y mae'r person rhagnodedig o dan rwymedigaeth i'w gael, o ganlyniad i ofyniad a osodwyd o dan ddeddfiad a grybwyllir yn Atodlen 2;
- (b) caiff awdurdod cyfrifol, mewn perthynas â pherson rhagnodedig y mae amod mewn grym mewn perthynas ag ef, a osodwyd yn unol ag adran 42(2) neu 73(4) (gan gynnwys amod o'r fath a amrywiwyd yn unol ag adran 73(5) neu 75(3)) o Ddeddf 1983, neu sy'n glaf a ryddhawyd yn amodol o dan adran 193(7) o Ddeddf Iechyd Meddwl (Gofal a Thriniaeth) (Yr Alban) 2003(1), wneud taliadau uniongyrchol, gyda chydsyniad y person rhagnodedig, er mwyn i'r person hwnnw sicrhau darpariaeth o wasanaeth perthnasol; ac
- (c) ym mhob achos arall, rhaid i awdurdod cyfrifol, mewn perthynas â pherson rhagnodedig, gyda chydsyniad y person rhagnodedig, wneud taliadau uniongyrchol er mwyn i'r person hwnnw sicrhau darpariaeth o wasanaeth perthnasol.

(2) Yr amodau y cyfeirir atynt ym mharagraff (1) yw fod yr awdurdod cyfrifol wedi ei fodloni—

- (a) y gellir diwallu angen y person am y gwasanaeth perthnasol drwy sicrhau darpariaeth ohono gan ddefnyddio taliad uniongyrchol; a
- (b) yn achos gwasanaeth perthnasol fel y'i diffinnir ym mharagraff (a)(iii) o'r diffiniad o'r term hwnnw yn rheoliad 2, y bydd lles y plentyn y mae angen y gwasanaeth ar ei gyfer yn cael ei ddiogelu a'i hyrwyddo drwy sicrhau darpariaeth ohono gan ddefnyddio taliad uniongyrchol.

Taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001

9.—(1) Rhaid i'r awdurdod perthnasol gymryd y camau ym mharagraff (2) cyn y caiff fodloni ei hunan ei bod yn briodol gwneud taliad o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 i berson addas (“S”) er mwyn i S sicrhau

---

(1) 2003 dsa 13.

darpariaeth o wasanaeth perthnasol i berson sy'n dod o fewn y disgrifiad a ragnodir gan reoliad 4 ("P").

(2) Y camau y cyfeirir atynt ym mharagraff (1) yw fod rhaid i'r awdurdod cyfrifol—

- (a) i'r graddau y bo'n rhesymol ymarferol a phriodol, ymgynghori â'r canlynol a chymryd eu safbwyntiau i ystyriaeth—
  - (i) unrhyw un a enwir gan P fel rhywun i ymgynghori ag ef ynglŷn ag a ddylid gwneud taliad i S er mwyn sicrhau darpariaeth o wasanaeth perthnasol i P, neu ynglŷn â materion o'r math hwnnw,
  - (ii) unrhyw un sy'n ymwneud â gofalu am P neu sydd â diddordeb yn lles P, a
  - (iii) unrhyw gynrychiolydd neu ladmerydd i P(1);
- (b) i'r graddau y bo'n rhesymol ganfyddadwy, ystyried y canlynol—
  - (i) dymuniadau a theimladau P, ar y pryd ac yn y gorffennol (ac yn benodol, unrhyw ddatganiad ysgrifenedig perthnasol a wnaed gan P pan oedd galluedd ganddo, o fewn yr ystyr a roddir i "capacity" yn Neddf Galluedd Meddyliol 2005(2), i gydsynio â gwneud taliadau uniongyrchol),
  - (ii) y credoau a'r gwerthoedd a fyddai'n debygol o ddylanwadu ar benderfyniad P pe bai ganddo alluedd o'r fath, a
  - (iii) y ffactorau eraill y byddai P yn debygol o'u hystyried pe gallai wneud hynny;
- (c) cael tystysgrif cofnod troseddol manylach a ddyroddir o dan adran 113B o Ddeddf yr Heddlu 1997(3)—
  - (i) mewn perthynas ag S os yw S yn unigolyn ac nad yw'n berson a grybwyllir ym mharagraff (3) nac yn gyfaill i P sy'n ymwneud â darparu gofal i P, a
  - (ii) os yw S yn gorff corfforaethol neu'n corff anghorfforedig o bersonau, mewn perthynas â'r unigolyn a fydd â chyfrifoldeb

-
- (1) Gweler adran 57(5B) o Ddeddf 2001 a rheoliad 6 am y diffiniad o "representative". Gweler adran 57(5C) o Ddeddf 2001 a rheoliad 7 am y diffiniad o "surrogate".
  - (2) 2005 p.9. Gweler adran 1 o'r Ddeddf honno am yr egwyddorion allweddol sy'n gymwys i benderfyniadau a gweithredoedd a wneir o dan y Ddeddf honno, gan gynnwys rhagdybio galluedd. Gweler adran 2 o'r Ddeddf honno am y diffiniad o berson sydd heb alluedd.
  - (3) 1997 p.50. Mewnosodwyd adran 113B gan adran 163(2) o Ddeddf Troseddu Cyfundrefnol Difrifol a'r Heddlu 2005 (p.15) a diwygiwyd hi gan baragraff 14 o Atodlen 9 i Ddeddf Diogelu Grwpiau Hyglwyf 2006 (p.47), gan paragraff 149 o Atodlen 16 i Ddeddf y Lluoedd Arfog 2006 (p.52), gan adrannau 79(1) a 80 of the Ddeddf Diogelu Grwpiau Hyglwyf (Yr Alban) 2007 (dsa 14) a chan O.S. 2009/203.

cyffredinol, ar ran y corff hwnnw, am reoli taliadau uniongyrchol P o ddydd i ddydd,

a rhaid i'r cyfryw dystysgrif gynnwys gwybodaeth am addasrwydd mewn perthynas ag oedolion hygwlwyf (o fewn yr ystyr a roddir i “suitability information relating to vulnerable adults” yn adran 113BB(2) o'r Ddeddf honno(1)).

(3) Y personau y cyfeirir atynt ym mharagraff (2)(c)(i) yw—

- (a) priod neu bartner sifil P;
- (b) person sy'n byw gyda P fel pe bai'n briod neu'n bartner sifil P;
- (c) person sy'n dwyn y berthynas ganlynol i P—
  - (i) rhiant neu riant-yng-nghyfraith,
  - (ii) mab neu ferch,
  - (iii) mab-yng-nghyfraith neu ferch-yng-nghyfraith,
  - (iv) llysfab neu lysferch,
  - (v) brawd neu chwaer,
  - (vi) modryb neu ewythr, neu
  - (vii) tad-cu neu fam-gu neu daid neu nain;
- (ch) priod neu bartner sifil unrhyw berson a bennir yn is-baragraff (c); a
- (d) person sy'n byw gydag unrhyw berson a bennir yn is-baragraff (c) fel pe bai'n briod neu'n bartner sifil i'r person hwnnw.

(4) Pan fo'r awdurdod cyfrifol, ar ôl cymryd y camau ym mharagraff (2), wedi ei fodloni ynglŷn â'r materion a restrir ym mharagraff (5)—

- (a) caiff awdurdod cyfrifol, gyda'r cydsyniad sy'n ofynnol(2), wneud y cyfryw daliadau o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989 ag a benderfynir yn unol â rheoliad 11 (“taliadau uniongyrchol”) (*“direct payments”*) i S er mwyn i S sicrhau ar gyfer P ddarpariaeth o wasanaeth perthnasol y mae P o dan rwymedigaeth i'w gael, o ganlyniad i ofyniad a osodwyd o dan ddeddfiad a grybwyllir yn Atodlen 2;
- (b) caiff awdurdod cyfrifol, mewn achos pan fo amod mewn grym mewn perthynas â P, a osodwyd yn unol ag adran 42(2) neu 73(4) (gan gynnwys amod o'r fath a amrywiwyd yn unol ag adran 73(5) neu 75(3)) o Ddeddf

---

(1) Mewnosodwyd gan Ddeddf Diogelu Grwpiau Hyglwyf 2006 (p.47); diwygiwyd is-adran (2)(d) gan Ddeddf Plismona a Throsedd 2009 (p.26), adran 81(2) a (3)(h).

(2) Gweler adran 57(1B) o Ddeddf 2001 Act am y diffiniad o “requisite consent”. Mewnosodwyd adran 57(1B) gan adran 146(2) o Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 (p.14).

1983, neu pan fo P yn glaf a ryddhawyd yn amodol o dan adran 193(7) o Ddeddf Iechyd Meddwl (Gofal a Thriniaeth) (Yr Alban) 2003, wneud, gyda'r cydsyniad sy'n ofynnol, taliadau uniongyrchol i S er mwyn i S sicrhau darpariaeth o wasanaeth perthnasol i P; ac

- (c) ym mhob achos arall, rhaid i awdurdod cyfrifol, gyda'r cydsyniad sy'n ofynnol, wneud taliadau uniongyrchol i S er mwyn i S sicrhau darpariaeth o wasanaeth perthnasol i P.

(5) Y materion y cyfeirir atynt ym mharagraff (4) yw—

- (a) y gellir diwallu angen P am y gwasanaeth perthnasol drwy sicrhau darpariaeth ohono gan ddefnyddio taliad uniongyrchol;
- (b) bod S—
  - (i) wrth sicrhau'r ddarpariaeth o wasanaethau y gwneir y taliad uniongyrchol mewn perthynas â hwy, yn gweithredu er budd bennaf P, o fewn yr ystyr a roddir i “best interests” gan Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005(1), a
  - (ii) yn ymddangos yn alluog i reoli taliad uniongyrchol ar ei ben ei hunan, neu gyda pha bynnag gymorth ag y gallai fod ar gael iddo, ac
- (c) ei bod yn briodol, yn yr holl amgylchiadau, gwneud taliad uniongyrchol i S.

Swm a thalu taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989

10.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (5) a (6), gwneir taliad uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989 fel taliad gros⁽²⁾ oni fydd yr awdurdod cyfrifol yn penderfynu y bydd yn cael ei wneud fel taliad net⁽³⁾.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraffau (3) ac (8), at y diben o wneud y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (1), bydd yr awdurdod cyfrifol yn penderfynu, gan ystyried modd P, pa swm neu symiau (os oes rhai) y mae'n rhesymol ymarferol i P ei dalu, neu eu talu, tuag at sicrhau'r ddarpariaeth o'r gwasanaeth perthnasol (pa un ai ar ffurf ad-daliad fel a grybwyllir yn adran 57(4)

---

(1) 2005 p.9. Gweler adran 4 o'r Ddeddf honno, ynglŷn ag egwyddor y budd pennaf.

(2) Gweler adran 57(4) o Ddeddf 2001, fel y'i diwygiwyd gan adran 146(4) o Ddeddf 2008, am y diffiniad o “gross payment”.

(3) Gweler adran 57(5) o Ddeddf 2001, fel y'i diwygiwyd gan adran 146(5) o Ddeddf 2008, am y diffiniad o “net payment”.

o Ddeddf 2001 neu ar ffurf cyfraniad fel a grybwyllir yn adran 57(5) o'r Ddeddf honno).

(3) Nid yw paragraffau (2), (5) ac (8) yn gymwys i berson rhagnodedig sydd—

- (a) yn dod o fewn y disgrifiad a ragnodir gan reoliad 3; a
- (b) sydd, neu a fydd, yn sicrhau darpariaeth o wasanaeth y caniateir codi ffioedd amdano,

ond mae paragraff (4) yn cael effaith mewn perthynas â pherson o'r fath.

(4) At ddibenion gwneud y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (1), rhaid i'r awdurdod cyfrifol benderfynu pa swm neu symiau (os oes rhai) y mae'n rhesymol ymarferol i'r person rhagnodedig ei dalu, neu eu talu, tuag at sicrhau'r ddarpariaeth o wasanaeth y caniateir codi ffioedd amdano (pa un ai ar ffurf ad-daliad fel a grybwyllir yn adran 57(4) o Ddeddf 2001 neu ar ffurf cyfraniad fel a grybwyllir yn adran 57(5) o'r Ddeddf honno) yn unol â Rheoliadau Ffioedd Gofal Cymdeithasol (Taliadau Uniongyrchol) (Asesu Modd a Phenderfynu ar Ad-daliad neu Gyfraniad) (Cymru) 2011.

(5) Pan fo'r gwasanaeth perthnasol yn un a ddarperid, oni bai am y Rheoliadau hyn, o dan adran 117 o Ddeddf 1983 (ôl-ofal)—

- (a) rhaid gwneud y taliad yn ôl y gyfradd a grybwyllir yn is-adran (4)(a) o adran 57 o Ddeddf 2001; a
- (b) nid yw is-adran (4)(b) o'r adran honno yn gymwys.

(6) Pan wneir taliad uniongyrchol i berson sy'n dod o fewn adran 17A(5) o Ddeddf 1989—

- (a) rhaid gwneud y taliad yn ôl y gyfradd a grybwyllir yn is-adran (4)(a) o adran 57 o Ddeddf 2001; a
- (b) nid yw is-adran (4)(b) o'r adran honno yn gymwys.

(7) Caniateir gwneud y taliad ym mharagraff (1) i—

- (a) y person rhagnodedig; neu
- (b) person a enwebwyd gan y person rhagnodedig i gael y taliad ar ei ran.

(8) At y diben o wneud taliad uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 er mwyn i'r person rhagnodedig sicrhau darpariaeth o lety preswyl, caiff yr awdurdod cyfrifol wneud y penderfyniad y cyfeirir ato ym mharagraff (2) heb ystyried modd y person rhagnodedig.

Swm a thalu taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001

11.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (5), rhaid gwneud taliad uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 fel taliad gros oni fydd yr awdurdod cyfrifol yn penderfynu y bydd yn cael ei wneud fel taliad net.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraffau (3) a (6), at y diben o wneud y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (1), bydd yr awdurdod cyfrifol yn penderfynu, gan ystyried modd y person rhagnodedig, pa swm neu symiau (os oes rhai) y mae'n rhesymol ymarferol i'r person rhagnodedig ei dalu, neu eu talu, tuag at sicrhau'r ddarpariaeth o'r gwasanaeth perthnasol (pa un ai ar ffurf ad-daliad fel a grybwyllir yn adran 57(4) o Ddeddf 2001 neu ar ffurf cyfraniad fel a grybwyllir yn adran 57(5) o'r Ddeddf honno).

(3) Nid yw paragraffau (2), (5) a (6) yn gymwys i P os yw P yn berson—

- (a) sy'n dod o fewn y disgrifiad a ragnodir gan reoliad 4; a
- (b) os oes, neu os bydd, darpariaeth o wasanaeth y caniateir codi ffioedd amdano yn cael ei sicrhau ar ei gyfer,

ond mae paragraff (4) yn gymwys mewn perthynas â pherson o'r fath.

(4) At ddibenion gwneud y taliad y cyfeirir ato ym mharagraff (1), rhaid i'r awdurdod cyfrifol benderfynu pa swm neu symiau (os oes rhai) y mae'n rhesymol ymarferol i P ei dalu, neu eu talu, tuag at sicrhau'r ddarpariaeth o wasanaeth y caniateir codi ffioedd amdano (pa un ai ar ffurf ad-daliad fel a grybwyllir yn adran 57(4) o Ddeddf 2001 neu ar ffurf cyfraniad fel a grybwyllir yn adran 57(5) o'r Ddeddf honno) yn unol â Rheoliadau Ffioedd Gofal Cymdeithasol (Taliadau Uniongyrchol) (Asesu Modd a Phenderfynu ar Ad-daliad neu Gyfraniad) (Cymru) 2011.

(5) Pan fo'r gwasanaeth perthnasol yn un a ddarperid, oni bai am y Rheoliadau hyn, o dan adran 117 o Ddeddf 1983 (ôl-ofal)—

- (a) rhaid gwneud y taliad yn ôl y gyfradd a grybwyllir yn is-adran (4)(a) o adran 57 o Ddeddf 2001; a
- (b) nid yw is-adran (4)(b) o'r adran honno yn gymwys.

(6) At y diben o wneud taliad uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 er mwyn i'r person rhagnodedig sicrhau darpariaeth o lety preswyl, caiff yr awdurdod cyfrifol wneud y penderfyniad y cyfeirir ato ym mharagraff (2) heb ystyried modd P.

Amodau mewn perthynas â thaliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989

12.—(1) Mae taliad uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989 yn darostyngedig i'r amod na chaniateir sicrhau'r gwasanaeth, y gwneir y taliad uniongyrchol mewn perthynas ag ef, gan berson a grybwyllir ym mharagraff (2) oni fodlonir yr awdurdod cyfrifol bod sicrhau'r gwasanaeth gan berson o'r fath yn angenrheidiol—

- (a) yn achos gwasanaeth perthnasol fel y'i diffinnir ym mharagraff (a)(i) neu (ii) o'r diffiniad o'r term hwnnw yn rheoliad 2, er mwyn diwallu'n foddhaol angen y person rhagnodedig am y gwasanaeth hwnnw; neu
- (b) yn achos gwasanaeth perthnasol fel y'i diffinnir ym mharagraff (a)(iii) o'r diffiniad o'r term hwnnw yn rheoliad 2, er mwyn hyrwyddo lles y plentyn y mae angen y gwasanaeth mewn perthynas ag ef.

(2) Y personau y cyfeirir atynt ym mharagraff (1) yw—

- (a) priod neu bartner sifil y person rhagnodedig;
- (b) person sy'n byw gyda'r person rhagnodedig fel pe bai'n briod neu'n bartner sifil iddo;
- (c) person sy'n dwyn y berthynas ganlynol i'r person rhagnodedig—
  - (i) rhiant neu riant-yng-nghyfraith,
  - (ii) mab neu ferch,
  - (iii) mab-yng-nghyfraith neu ferch-yng-nghyfraith,
  - (iv) llysfab neu lysferch,
  - (v) brawd neu chwaer,
  - (vi) modryb neu ewythr, neu
  - (vii) tad-cu neu fam-gu neu daid neu nain;
- (ch) priod neu bartner sifil unrhyw berson a bennir yn is-baragraff (c) sy'n byw ar yr un aelwyd â'r person rhagnodedig; a
- (d) person sy'n byw gydag unrhyw berson a bennir yn is-baragraff (c) fel pe bai'n briod neu'n bartner sifil i'r person hwnnw.

(3) Nid yw paragraffau (2)(c)(ii) a (iii) yn gymwys yn achos person a grybwyllir yn adran 17A(2)(c) o Ddeddf 1989.

(4) Caiff awdurdod cyfrifol wneud taliad uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989 yn ddarostyngedig i ba bynnag amodau eraill (os oes rhai) a ystyrir yn briodol gan yr awdurdod cyfrifol.

(5) Yn benodol, caiff yr y cyfeirir atynt ym mharagraff (4) wneud yn ofynnol bod y talai—

- (a) yn peidio â sicrhau'r gwasanaeth perthnasol gan berson penodol; a
- (b) yn darparu pa bynnag wybodaeth i'r awdurdod cyfrifol a ystyrir yn angenrheidiol gan yr awdurdod, mewn perthynas â'r taliad uniongyrchol.

Amodau mewn perthynas â thaliadau uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001

13.—(1) Mae taliad uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 yn ddarostyngedig i'r amodau ym mharagraff (2).

(2) Yr amodau y cyfeirir atynt ym mharagraff(1) yw—

- (a) na chaniateir sicrhau'r gwasanaeth, y gwneir y taliad uniongyrchol mewn perthynas ag ef, gan berson a grybwyllir ym mharagraff (3) oni fodlonir yr awdurdod cyfrifol bod sicrhau'r gwasanaeth gan berson o'r fath yn angenrheidiol er mwyn diwallu'n foddhaol angen P am y gwasanaeth hwnnw; a
- (b) rhaid i S —
  - (i) weithredu er budd gorau P, o fewn yr ystyr a roddir i “best interests” yn Neddf Galluedd Meddyliol 2005, wrth sicrhau'r ddarpariaeth o wasanaethau y gwneir y taliad uniongyrchol mewn perthynas ag ef,
  - (ii) darparu pa bynnag wybodaeth i'r awdurdod cyfrifol a ystyrir yn angenrheidiol gan yr awdurdod, mewn perthynas â'r taliad uniongyrchol,
  - (iii) os yw S yn unigolyn a grybwyllir yn rheoliad 9(2)(c)(i) neu'n gorff corfforaethol neu gorff anghorfforedig o bersonau, cael tystysgrif cofnod troseddol manylach a ddyroddir o dan adran 113B o Ddeddf yr Heddlu 1997, ac sy'n cynnwys gwybodaeth am addasrwydd mewn perthynas ag oedolion hyglwyf (o fewn yr ystyr a roddir i “suitability information relating to vulnerable adults” yn adran 113BB(2) o'r Ddeddf honno), neu wirio bod tystysgrif foddhaol o dan y Ddeddf honno wedi ei chael, mewn perthynas ag unrhyw berson y sicrheir ganddo wasanaeth y gwnaed taliad uniongyrchol mewn perthynas ag ef,
  - (iv) hysbysu'r awdurdod cyfrifol os bydd S yn credu, yn rhesymol, nad yw P bellach yn dod o fewn adran 57(5A) o Ddeddf 2001, a

- (v) defnyddio'r taliad uniongyrchol i sicrhau darpariaeth i P o'r gwasanaethau y gwnaed y taliad mewn perthynas â hwy.

(3) Y personau y cyfeirir atynt ym mharagraff (2) yw—

- (a) priod neu bartner sifil P;
- (b) person sy'n byw gyda P fel pe bai'n briod neu'n bartner sifil P;
- (c) person sy'n dwyn y berthynas ganlynol i P—
  - (i) rhiant neu riant-yng-nghyfraith,
  - (ii) mab neu ferch,
  - (iii) mab-yng-nghyfraith neu ferch-yng-nghyfraith,
  - (iv) llysfab neu lysferch,
  - (v) brawd neu chwaer,
  - (vi) modryb neu ewythr, neu
  - (vii) tad-cu neu fam-gu neu daid neu nain;
- (ch) priod neu bartner sifil unrhyw berson a bennir yn is-baragraff (c), sy'n byw ar yr un aelwyd â P; a
- (d) person sy'n byw gydag unrhyw berson a bennir yn is-baragraff (c) fel pe bai'n briod neu'n bartner sifil i'r person hwnnw.

(4) Caiff awdurdod cyfrifol wneud taliad uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 yn ddarostyngedig i ba bynnag amodau eraill (os oes rhai) a ystyrir yn briodol gan yr awdurdod cyfrifol.

Y cyfnodau hwyaf o lety preswyl y caniateir eu sicrhau gan ddefnyddio taliad uniongyrchol

14.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraffau (2) a (4), ni chaniateir gwneud taliad uniongyrchol, ni cheir gwneud taliad uniongyrchol mewn perthynas â pherson rhagnodedig sy'n dod o fewn rheoliad 3 neu 4, ar gyfer darparu llety preswyl i'r person hwnnw am gyfnod hwy na 4 wythnos mewn unrhyw gyfnod o 12 mis.

(2) Wrth gyfrifo'r cyfnod o 4 wythnos a grybwyllir ym mharagraff (1), o fewn unrhyw gyfnod o 12 mis—

- (a) ni fydd unrhyw gyfnod cyntaf o lety preswyl sy'n llai na 4 wythnos (cyfnod A) yn cael ei adio at gyfnod olynol (cyfnod B) ac eithrio pan fo'r cyfnod B yn cychwyn o fewn 4 wythnos ar ôl diwedd y cyfnod A; a
- (b) bydd unrhyw gyfnod mewn llety preswyl sy'n dilyn y cyfnod B yn cael ei gynnwys yn y cyfrifiad.

(3) Ni chaniateir gwneud taliad uniongyrchol mewn perthynas â pherson rhagnodedig sy'n dod o fewn rheoliad 5 ar gyfer darparu llety preswyl—

- (a) am unrhyw gyfnod sengl sy'n hwy na 4 wythnos; a
- (b) am unrhyw gyfnod o fwy na 120 diwrnod mewn unrhyw gyfnod o 12 mis.

(4) Ni chaniateir gwneud taliad uniongyrchol ar gyfer darparu llety preswyl—

- (a) pan fo person yn dod o fewn y disgrifiad o berson a ragnodir gan reoliad 3 neu 4; a
- (b) pan fo'r person hwnnw'n cael, neu'n mynd i gael, taliad uniongyrchol, neu pan fo taliad uniongyrchol yn cael ei wneud neu'n mynd i gael ei wneud mewn perthynas â'r person hwnnw, at y diben o sicrhau darpariaeth o wasanaeth y caniateir codi ffioedd amdano.

Swyddogaethau dadleoledig a rhwymedigaethau'r awdurdod cyfrifol

15.—(1) Ac eithrio fel a ddarperir gan baragraff (2), nid yw'r ffaith bod awdurdod cyfrifol yn gwneud taliad uniongyrchol yn effeithio ar ei swyddogaethau mewn perthynas â darparu, o dan y deddfiad perthnasol, y gwasanaeth y mae'r taliad yn ymwneud ag ef.

(2) Pan fo awdurdod cyfrifol yn gwneud taliad uniongyrchol, ni fydd o dan unrhyw rwymedigaeth mewn perthynas â darparu, o dan y deddfiad perthnasol, y gwasanaeth y mae'r taliad yn ymwneud ag ef, cyn belled ag y bo'n fodlon y diwellir yr angen sy'n ysgogi'r ddarpariaeth o wasanaeth—

- (a) yn achos taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989, gan drefniadau'r talai ei hunan; neu
- (b) yn achos taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001, gan y trefniadau a wneir gan S.

(3) Ym mharagraffau (1) a (2), mae'r cyfeiriadau at y deddfiad perthnasol, mewn perthynas â'r ddarpariaeth o wasanaeth, yn gyfeiriadau at y deddfiad y byddid yn darparu'r gwasanaetho oddi tano, oni bai am y Rheoliadau hyn.

Ad-dalu taliadau uniongyrchol

16.—(1) Caiff awdurdod cyfrifol a wnaeth daliad uniongyrchol wneud yn ofynnol bod y taliad neu ran o'r taliad yn cael ei ad-dalu, os bodlonir yr awdurdod—

- (a) nad yw'r taliad uniongyrchol neu ran o'r taliad wedi ei ddefnyddio i sicrhau darpariaeth o'r gwasanaeth y mae'r taliad yn ymwneud ag ef; neu

- (b) na chydymffurfiwyd ag amod a wnaed o dan reoliad 12 neu 13.

(2) Gellir adennill unrhyw swm sy'n agored i'w adalu yn rhinwedd paragraff (1) fel dyled sy'n ddyledus i'r awdurdod cyfrifol.

Adolygu

17.—(1) Rhaid i awdurdod cyfrifol adolygu'r modd y gwneir taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001—

- (a) o leiaf unwaith yn ystod y flwyddyn gyntaf y gwneir y taliadau uniongyrchol;
- (b) fesul cyfnod priodol o ddim mwy na deuddeg mis wedi hynny;
- (c) pan fo'r awdurdod cyfrifol o'r farn, yn rhesymol, ar sail gwybodaeth a roddir gan S neu gan unrhyw berson arall, nad y P bellach yn dod o fewn adran 57(5A) o Ddeddf 2001; ac
- (ch) pan hysbysir ef gan unrhyw berson ynghylch pryderon—
  - (i) nad yw'r taliad uniongyrchol hwyrach wedi ei ddefnyddio i sicrhau'r ddarpariaeth i P o'r gwasanaethau y gwnaed y taliad ar eu cyfer, neu
  - (ii) a allai olygu na fyddai'r awdurdod wedi ei fodloni mwyach ynglŷn â'r materion a restrir yn rheoliad 9(5)(b) neu (c).

(2) Rhaid i awdurdod cyfrifol adolygu'r arfer o wneud taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 os yw'r awdurdod cyfrifol o'r farn, yn rhesymol, ar sail gwybodaeth a roddir gan unrhyw berson, nad yw P yn dod o fewn adran 57(5A) o Ddeddf honno.

Terfynu taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989

18.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (3), rhaid i awdurdod cyfrifol beidio â gwneud taliadau uniongyrchol i berson o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989—

- (a) os yw'r person yn peidio â bod yn berson rhagnodedig; neu
- (b) os oes amod a grybwyllir yn rheoliad 8(2) yn peidio â chael ei fodloni.

(2) Caiff awdurdod cyfrifol beidio â gwneud y cyfan neu ran o daliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001 neu adran 17A(1) o Ddeddf 1989 i berson rhagnodedig—

- (a) os na chydymffurfir ag unrhyw amod a osodwyd o dan reoliad 12 neu y cyfeirir ato yn adran 57(4)(b) o Ddeddf 2001; neu
- (b) os yw'r awdurdod cyfrifol o'r farn ei bod yn briodol, yn yr holl amgylchiadau, peidio â gwneud y taliadau uniongyrchol.

(3) Caiff awdurdod cyfrifol barhau i wneud taliadau uniongyrchol i berson sy'n peidio â bodloni rheoliad 3(b) ac a fyddai fel arall yn berson rhagnodedig—

- (a) os bodlonir yr awdurdod yn rhesymol mai dros dro y bydd y person heb alluedd i gydsynio;
- (b) os oes person arall, sy'n ymddangos i'r awdurdod cyfrifol yn alluog i reoli taliad uniongyrchol, yn barod i dderbyn a rheoli taliadau o'r fath ar ran y person cyntaf yn ystod cyfnod ei analluedd; ac
- (c) os yw'r person y trefnwyd gydag ef i ddarparu'r gwasanaeth perthnasol yn cydsynio i dderbyn tâl am y gwasanaeth gan y person a grybwyllir yn is-baragraff (b).

Terfynu taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001

19.—(1) Rhaid i awdurdod cyfrifol beidio â gwneud taliadau i S o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001—

- (a) os yw'r person y gwneir y taliadau mewn perthynas ag ef (“y buddiolwr”) (“*the beneficiary*”)—
  - (i) yn peidio â dod o fewn y disgrifiad o bersonau a ragnodir gan reoliad 4, neu
  - (ii) yn peidio â dod o fewn adran 57(2)(a) o Ddeddf 2001; neu
- (b) os nad yw'r awdurdod cyfrifol wedi ei fodloni mwyach ynglŷn ag unrhyw un o'r materion a restrir yn rheoliad 9(5).

(2) Yn ddarostyngedig i baragraffau (4) a (5), rhaid i awdurdod cyfrifol beidio â gwneud taliadau uniongyrchol i S o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 os nad yw'r buddiolwr mwyach yn dod o fewn adran 57(5A) o Ddeddf 2001 neu os yw'r awdurdod cyfrifol yn credu, yn rhesymol, nad yw mwyach yn dod o fewn yr adran honno.

(3) Caiff awdurdod cyfrifol beidio â gwneud y cyfan neu ran o'r taliadau uniongyrchol i S os peidir â chydymffurfio ag unrhyw amod a osodir o dan reoliad 13 neu y cyfeirir ato yn adran 57(4)(b) o Ddeddf 2001.

(4) Caiff awdurdod cyfrifol barhau i wneud taliadau uniongyrchol i S o dan adran 57(1A) o Ddeddf 2001 hyd yn oed pan fo'r buddiolwr yn peidio â dod o fewn adran 57(5A) o Ddeddf 2001—

- (a) os yw'r awdurdod yn rhesymol fodlon mai dros dro y bydd galluedd gan y buddiolwr i gydsynio â gwneud taliadau uniongyrchol; a
- (b) os gwneir y taliadau uniongyrchol yn ddarostyngedig i'r amod ychwanegol y bydd S yn caniatáu i'r buddiolwr reoli'r taliadau uniongyrchol ei hunan, yn ystod unrhyw gyfnod pan fodlonir yr awdurdod cyfrifol y bydd galluedd gan y buddiolwr i gydsynio â gwneud y taliadau uniongyrchol ac y bydd yn alluog i reoli taliadau o'r fath.

(5) Pan fo paragraff (2) yn gymwys ac awdurdod cyfrifol o'r farn, yn rhesymol, nad galluedd dros dro i gydsynio sydd gan y buddiolwr, rhaid i'r awdurdod, cyn terfynu taliadau o dan adran 57(1A), ymgynghori â'r buddiolwr ynglŷn ag a yw'r buddiolwr yn cydsynio â gwneud taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001.

(6) Yn ddarostyngedig i baragraff (7), ni chaniateir i daliadau a wneir o dan adran 57(1A) gael eu terfynu o dan baragraff (2) cyn bo taliadau uniongyrchol o dan 57(1) o Ddeddf 2001 yn cael eu gwneud os yw'r buddiolwr, yn unol â pharagraff (5), yn cydsynio â gwneud taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001, ac—

- (a) os yw'r yn berson rhagnodedig;
- (b) os yw'n dod o fewn adran 57(2)(a) o Ddeddf 2001; ac
- (c) os bodlonir yr amod yn rheoliad 8(2)(a) is met.

(7) Nid oes dim ym mharagraff (6) sy'n effeithio ar ddisgresiwn yr awdurdod cyfrifol i beidio â gwneud taliadau uniongyrchol o dan adran 57(1) o Ddeddf 2001, o dan reoliad 8(1)(a) neu (b).

Dirymu

20. Dirymir yr offerynnau a bennir yng nghlofn 1 o Atodlen 3 i'r rheoliadau hyn, i'r graddau a bennir yng nghlofn 3 o'r Atodlen honno.

Gwenda Thomas

Y Dirprwy Weinidog dros Wasanaethau Cymdeithasol
o dan awdurdod y Gweinidog dros Iechyd a
Gwasanaethau Cymdeithasol, un o Weinidogion
Cymru

16 Mawrth 2011

PERSONAU NA CHEIR GWNEUD
TALIADAU UNIONGYRCHOL
IDDYNT

Mae'r Atodlen hon yn gymwys i berson os yw'r person hwnnw—

- (a) yn destun gofyniad adsefydlu cyffuriau o fewn ystyr “drug rehabilitation requirement”, fel y'i diffinnir gan adran 209 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003⁽¹⁾, a osodwyd gan orchymyn cymunedol o fewn yr ystyr a roddir i “community order” gan adran 177 o'r Ddeddf honno, neu gan ddedfryd gohiriedig o garchar o fewn yr ystyr a roddir i “suspended sentence of imprisonment” yn adran 189 o'r Ddeddf honno;
- (b) yn destun gofyniad triniaeth alcohol o fewn yr ystyr a roddir i “alcohol treatment requirement” fel y'i diffinnir gan adran 212 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003, a osodwyd gan orchymyn cymunedol o fewn ystyr adran 177 o'r Ddeddf honno neu gan ddedfryd gohiriedig o garchar o fewn ystyr adran 189 o'r Ddeddf honno;
- (c) wedi ei ryddhau ar drwydded o dan Ran 2 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1991⁽²⁾, Pennod 6 o Ran 12 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003 neu Bennod 2 o Ddeddf (Dedfrydau) Troseddau 1997⁽³⁾ yn ddarostyngedig i amod trwydded ansafonol sy'n gwneud yn ofynnol bod y tramgwyddwr yn ymgymryd â gwaith ymddygiad troseddol ynglŷn ag ymddygiad sy'n gysylltiedig â chyffuriau neu alcohol;
- (ch) o dan ofyniad i dderbyn triniaeth ar gyfer ei ddibyniaeth ar gyffuriau neu alcohol yn rhinwedd gorchymyn adsefydlu cymunedol o fewn yr ystyr a roddir i “community rehabilitation order” gan adran 41 o Ddeddf Pwerau'r Llysoedd Troseddol (Dedfrydu)

---

(1) 2003 p. 44 (“Deddf 2003”). Diwygiwyd adran 209 gan baragraff 88 o Atodlen 4 i Ddeddf Cyfiawnder Troseddol a Mewnfudo 2008 (p.4) a chan O.S. 2008/912. Diwygiwyd adran 177 gan baragraff 82 o Atodlen 4 i'r Ddeddf honno. Diwygiwyd adran 189 gan O.S. 2005/643.

(2) 1991 p. 53.

(3) 1997 p.43.

2000(1) neu orchymyn cosbi ac adsefydlu cymunedol o fewn yr ystyr a roddir i “community punishment and rehabilitation order” gan adran 51 o’r Ddeddf honno;

(d) yn destun gorchymyn trin a phrofi cyffuriau a osodwyd o dan adran 52 o Ddeddf Pwerau’r Llysoedd Troseddol (Dedfrydu) 2000(2);

(dd) naill ai —

(i) o dan ofyniad i dderbyn triniaeth ar gyfer ei ddibyniaeth ar gyffuriau neu alcohol yn rhinwedd gofyniad mewn gorchymyn prawf o fewn yr ystyr a roddir i “probation order” gan adrannau 228 i 230 o Ddeddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995(3);

(ii) yn destun gorchymyn trin a phrofi cyffuriau o fewn yr ystyr a roddir i “drug treatment and testing order” gan adran 234B o’r Ddeddf honno; neu

(iii) yn destun gorchymyn talu’n ôl i’r gymuned yn yr ystyr a roddir i “community payback order” gan adran 227A o’r Ddeddf honno sy’n gosod gofynion o ran triniaeth mewn perthynas â chyffuriau neu alcohol; neu

(e) wedi ei ryddhau ar drwydded o dan adran 22 neu 26 o Ddeddf Carchardai (Yr Alban) 1989(4) neu o dan adran 1 neu 1AA o Ddeddf Carcharorion a Gweithdrefnau Troseddol (Yr Alban) 1993(5) ac yn ddarostyngedig i amod

-
- (1) 2000 p. 6. Diddymwyd adrannau 41 a 51, gydag arbedion, gan adran 37 o Ddeddf 2003.
- (2) Diddymwyd adran 52, gydag arbediad, gan Atodlen 37 i Ddeddf 2003.
- (3) 1995 p.46. Diwygiwyd adran 228 gan baragraff 21 o Atodlen 1 i Ddeddf Trosedd a Chosb (Yr Alban) 1997 (p.48), gan baragraff 1 o Atodlen 6 i Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998 (p.37), gan baragraff 122 o Atodlen 7 i Ddeddf Cyfiawnder Troseddol a Gwasanaethau Llys 2000 (p.43), gan adrannau 42(11) a 89 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol (Yr Alban) 2003 (dsa 7) a chan O.S. 1998/2327, 2001/919, 2001/1149, 2003/288 a 2008/912. Diwygiwyd adran 229 gan adran 49(4) o Ddeddf Achosion Troseddol etc. (Diwygio) (Yr Alban) 2007 (dsa 6). Mewnosodwyd adran 229A gan adrannau 12(2) a 24 o Ddeddf Rheoli Troseddwyd etc. (Yr Alban) 2005 (dsa 14) a diwygiwyd hi gan O.S.A. 2006/48. Diwygiwyd adran 230 gan Atodlen 6 i Ddeddf Oedolion ag Analluedd (Yr Alban) 2000 (dsa 4), gan adrannau 135, 331 a 333 o Ddeddf Iechyd Meddwl (Gofal a Thriniaeth) (Yr Alban) 2003 (dsa 13) a pharagraff 8 o Atodlen 4 a Rhan 1 o Atodlen 5 i’r Ddeddf honno a chan O.S.A. 2005/161 ac O.S. 2009/1182. Mewnosodwyd adran 234B gan adran 89 o Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998 a diwygiwyd hi gan O.S. 1998/2327. Mewnosodwyd adran 227A yn Neddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995 gan adran 14 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol a Thrwyddedu (Yr Alban) 2010 (dsa 13). Mae adran 227A(2)(g) ac (h) yn darparu ar gyfer gosod gofynion i dderbyn triniaeth ar gyfer cyffuriau ac alcohol, yn eu trefn.
- (4) Diddymwyd adrannau 22 a 26, gydag arbedion, gan Atodlen 7 i Ddeddf Carcharorion a Gweithdrefnau Troseddol (Yr Alban) 1993 (p.9).
- (5) Diwygiwyd adran 1 gan baragraff 98 o Atodlen 8 i Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998, gan adran 1(2) o Ddeddf Hawliau

ei fod yn derbyn triniaeth am ei ddibyniaeth ar gyffuriau neu alcohol.

Confensiwn (Cydydffurfio) (Yr Alban) 2001 (dsa 7) a chan adran 15(2) o Ddeddf Rheoli Troseddwyd etc (Yr Alban) 2005 (dsa 14). Mewnosodwyd adran 1AA gan adran 15(3) of o'r Ddeddf honno.

DEDDFIADAU Y GELLIR GOSOD
RHWYMEDIGAETH ODANYNT I
DDERBYN GWSANAETHAU
PERTHNASOL, Y CANIATEIR
GWNEUD TALIADAU
UNIONGYRCHOL MEWN
PERTHYNAS Â HWY

Y deddfiadau y cyfeirir atynt yn rheoliadau 8(1)(a) a 9(4)(a) yw—

- (a) Rhan 1 o Atodlen 1A i Ddeddf Gweithdrefn Droseddol (Gorffwyltra) 1964(1);
- (b) adran 8, 17 neu 17B o Ddeddf 1983 neu adran 40(2) a ddarllenir ar y cyd ag adran 8 o'r Ddeddf honno(2);
- (c) adran 57A o Ddeddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995(3) neu Atodlen 4 i'r Ddeddf honno;
- (ch) adran 41, 53, 127, 179, 221 neu 224 o Ddeddf Iechyd Meddwl (Gofal a Thriniaeth) (yr Alban) 2003 neu adran 66 a ddarllenir ar y cyd ag adran 64 neu 65 o'r Ddeddf honno(4);
- (d) adran 177 neu 189 o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003(5) i'r graddau y mae'r adrannau hynny'n ymwneud â pherson sy'n destun gofyniad triniaeth iechyd meddwl o fewn yr ystyr a roddir i "mental health treatment requirement" gan adran 207 o'r Ddeddf honno;
- (dd) adran 41 neu 51 o Ddeddf Pwerau Llysoedd Troseddol (Dedfrydu) 2000 i'r graddau y mae'r adrannau hynny'n ymwneud â pherson

---

(1) 1964 p.84.
(2) 1983 p.20 (diffinnir "Deddf 1983" yn rheoliad 2). Diwygiwyd adran 8 gan baragraff 2(b) o Atodlen 2 i Ddeddf Iechyd Meddwl 2007 (p.12) ("Deddf 2007"). Diwygiwyd adran 17 gan adran 3(3) o Ddeddf Iechyd Meddwl (Cleifion yn y Gymuned) 1995 (p.52) a chan adrannau 9(3) a 33(2) o Ddeddf 2007. Mewnosodwyd adran 17B gan adran 33(2) o Ddeddf 2007.
(3) 1995 p.46. Mewnosodwyd adran 57A gan adran 133 o Ddeddf Iechyd Meddwl (Gofal a Thriniaeth) (Yr Alban) 2003. Diwygiwyd adran 57A gan O.S.A. 2005/465. Diwygiwyd Atodlen 4 gan baragraff 21 o Atodlen 1 i Ddeddf Trosedd a Chosb (Yr Alban) 1997 a chan O.S.A. 2005/465.
(4) 2003 dsa 13. Diwygiwyd adrannau 127 a 179 gan O.S.A. 2005/465.
(5) 2003 p.44. Diwygiwyd adran 207 gan O.S. 2009/1182.

sydd o dan ofyniad i dderbyn triniaeth ar gyfer ei gyflwr meddyliol(1);

- (e) adrannau 228 i 230 o Ddeddf Gweithdrefn Droseddol (Yr Alban) 1995 i'r graddau y mae'r adrannau hynny'n ymwneud â pherson sydd o dan ofyniad i dderbyn triniaeth ar gyfer ei gyflwr meddyliol(2);
- (f) adran 22 neu 26 o Ddeddf Carchardai (Yr Alban) 1989 i'r graddau y mae'r adrannau hynny'n ymwneud â pherson sy'n ddarostyngedig i amod ei fod yn derbyn triniaeth ar gyfer ei gyflwr meddyliol(3);
- (ff) adran 12 Ddeddf Carcharorion a Gweithdrefnau Troseddol (Yr Alban) 1993(4);
- (g) adran 37(4) o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1991 i'r graddau y mae'n ymwneud â pherson sy'n ddarostyngedig i amod ei fod yn derbyn triniaeth ar gyfer ei gyflwr meddyliol(5).

ATODLEN 3 Rheoliad 21

DIRYMIADAU

<i>Offeryn Statudol</i>	<i>Rhif yr Offeryn Statudol</i>	<i>Maint y dirymiad</i>
Rheoliadau Gofal Cymunedol, Gwasanaethau ar gyfer Gofalwyr a Gwasanaethau Plant (Taliadau Uniongyrchol) (Cymru) 2004	2004/1748 (Cy.185)	Yr holl Reoliadau
Gorchymyn Deddf Iechyd Meddwl (Gofal a Thriniaeth) (Yr Alban) 2003 (Darpariaethau Canlyniadol) 2005	2005/2078	Paragraff 27 o Atodlen 2

-
- (1) Gweler y troednodyn ar baragraff (ch) o Atodlen 1.
  - (2) Gweler y troednodyn ar baragraff (dd) o Atodlen 1.
  - (3) Gweler y troednodyn ar baragraff (e) o Atodlen 1.
  - (4) 1993 p.9. Diddymwyd adran 12 gan Atodlen 5 i Ddeddf Dedfrydau o Garchar ac Arfau (Yr Alban) 2007 (dsa 17) o ddyddiad sydd i'w bennu.
  - (5) 1991 p.53. Diddymwyd adran 37 gydag arbedion gan Atodlen 37 i Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003 (p.44).

Gorchymyn Deddf Partneriaeth Sifil 2004 (Diwygiadau Canlyniadol i Is-ddeddfwriaeth) (Cymru) 2005	2005/3302 (Cy. 256)	Paragraff 28 o'r Atodlen
Gorchymyn Deddf Iechyd Meddwl 2007 (Diwygiadau Canlyniadol) 2008	2008/2828	Erthygl 19

